

BANU RĂDULESCU

Deportații și deținuții politici dintre Prut și Nistru

Indiscutabil, dintre toți românii existenți pe teritoriul nostru național, cel mai mult au avut de suferit basarabienii. Această suferință a început o dată cu anul 1812, de la prima anexare a Basarabiei la Imperiul țarist. Începând de atunci și pînă în zilele noastre, basarabienii au trebuit să facă față la două mari pericole: 1. rusificarea, 2. deportarea. Și în România comunistă au existat deportări, cum au fost cele din Bărăgan - Siberia României. Dincolo de Prut însă, deportările aveau loc în autentica Siberie, printre naționalități total străine românilor.

O dată cu Pactul Ribbentrop-Molotov și punerea lui în practică la 28 iunie 1940, situația s-a agravat, cu atât mai mult cu cit, alături de basarabieni, deportările s-au aplicat și românii din Bucovina de Nord. Dar primul lucru pe care l-au făcut sovieticii în urma acestor răpiri samavolnice au fost arestările. Lăsînd la o parte valul de crime, violuri, jafuri, tâlhării și pușcăriile în care au fost trimiși fruntașii vieții basarabene, dezastruoase au fost deportările. În anii stalinismului, deportarea unor popoare de pe teritoriile lor strămoșești a fost politică de stat, aplicată chiar din anii '20: pe lângă Comitetul Executiv Central pe întreaga Uniune a existat un Comitet pentru „strămutări” (un eufemism pentru deportări). Principalul instrument prin care acestea se executau a fost NKVD-ul. Deportarea era privită ca o pedeapsă.

Limitîndu-se strict la teritoriile românești răpite în 1940, trebuie să marcăm data de 13 iunie 1941, cînd a avut loc o masivă deportare, care se estimează la 300.000 de români amulți din casele lor și trimiși în Siberia. Să subliniem: dacă la 22 iunie 1941 Armata Română n-ar fi trecut Prutul, o altă deportare era planificată, în noaptea de 23 spre 24 iunie. Că ar fi fost așa, certifică tablele găsite de către trupele noastre la multe primării din Basarabia și Bucovina de Nord - table cu sute și mii de oameni propuși pentru deportare. Tot acolo, la primării, s-au găsit mii și mii de lucăte de același tip, cu care autoritățile trebuiau să încue casele rămase goale ale celor deportați.

La începutul anului 1944, cînd sovieticii pun mina din nou pe teritoriile răpite în 1940, deportările se reiau cu și mai mare intensitate. După 23 august 1944, Stalin cere României să-i predea pe toți cetățenii care în perioada 1940-41 au domiciliat în Basarabia și nordul Bucovinei și s-au refugiat în Regat. Stalin îi considera pe aceștia cetățeni sovietici. Astfel, se estimează cifra de 62.000 basarabeni și bucovineni care au fost luați din România și duși cu forța în Uniunea Sovietică - mai exact, în Siberia. Prea puțini dintre aceștia au scăpat, ascunși prin diverse locuri de românii de aici.

Perioada imediat următoare, marcată de foametea îngrozitoare din anii 1946-47, cînd în Basarabia au murit de foame ca 200.000 de oameni, atinge apogeul prin deportarea din 6 iunie 1949. Aceasta a fost înfaptită în urma Hotărîrii Consiliului de Miniștri al RSS Moldovenești care poartă nr. 509 - marcată *strict secret* - și elaborată de acest Consiliu la data de 28 iunie 1949. E interesant să semnalăm că s-au desemnat două grupuri de executați: 1. Un prim grup, format din 7 persoane, trimise să execute deportarea în orașe. Să-i nominalizăm, fiindcă noi credem că și trădătorii de neam trebuie cunoscuți, nu numai eroii: pentru Chishinău, N.G. Korneev; pentru Soroca, F.I. Kașnikov; pentru Tighina, F.G. Ilinski; pentru Bălți, P.F. Terescenko; pentru Orhei, T.I. Troian; pentru Cahul, G.V. Kvasov; pentru Rîbnița, A.V. Kozîrev. 2. Un al doilea grup, compus din 60 de imputerniciți, destinat să conducă deportarea în raioane. Deportarea a fost efectuată în cel mai strict secret. Au fost deportați atunci 35.050 de oameni. Din documentele existente în arhivele sovietice se vede clar și dezordinea în care a fost executată această deportare; au fost ridicați și oameni care au participat alături de sovietici la lupta împotriva lui Hitler, chiar oameni decorați de Stalin. Tot așa, s-au greșit virstele oamenilor, în dreptul unuia care avea, de pildă, 70 de ani fiind trecută virsta de 50. Mulți români, simțind iminența deportării, au încercat să se ascundă. Astfel, țărănul Ceban din satul Frumoasa, raionul Brazicea, ascunzîndu-se în pădure cu doi copii ai

săi, a reușit să scape, în vreme ce soția lui, cu alți trei copii, a fost deportată. Tot așa, un student din Bălți, venind la 6 iulie acasă, să-și vadă părinții, a fost deportat împreună cu toată familia, deși el era secretar al unei organizații de tineret din comuna Lipcani. Există și alte sute și sute de asemenea cazuri.

Condițiile în care erau transportați deportații le aflăm chiar în Hotărîrea Consiliului de Miniștri menționată mai sus. O familie nu avea voie să ia mai multe bagaje decît 1.500 kg. Deportații erau imbarcați în vagoane de vite. Ei au luat drumul Siberiei, ajungînd în regiunile Irkutk, Kurgan, Karaganda, Altai etc. Unii au fost debarcați pe pămînturi absolut goale de orice aşezămint uman, alții în unele zone părăsite de alți deportați, găsind acolo bordeie în pămînt. Viața lor pe acolo e greu de descris și n-o pot face eu acum.

O dată cu moartea lui Stalin, mai precis după Congresul al XX-lea, cînd Hrușciov a dat la lumină crimele staliniste, mulți dintre cei deportați au încercat să se întoarcă la locurile lor, dar nu tuturor li s-a aprobat cererea. Ca un exemplu, în perioada 1954-55, Consiliul de Miniștri al RSSM a primit 8.904 cereri, primind aprobare numai 35 de familii. În anul 1956, 296 de familii au fost considerate ca „deportate neîntemizat”, dar altor 874 de familii li s-a refuzat întoarcerea. În perioada 1958-63, din 4.719 cereri numai 2.916 au fost aprobate.

Fiește, oamenii cereau să li se restituie măcar casele. Dar acestuia luseră o altă destinație - chipurile, în interes obșteșc: ospătării, magazine, puncte medicale etc.

Am insistat mai mult asupra deportărilor fiindcă e una din cele mai dureroase pagini din istoria basarabenilor și bucovinenilor din nordul țării. Fenomenul a încetat o dată cu Gorbaciov. Ce nu a încetat însă nici acum, după sfîrșirea colosului URSS și instituirea CSI, a fost crima. De data aceasta crima împotriva unor personalități românești care, cu glas tare și răspicat, își rostesc apartenența la poporul lor de care tină - poporul român. Am în minte acum figura lui Ilie Ilășcu. Asupra acestuia plutește moartea, care poate surveni în fiecare clipă. Legen care l-a condamnat e, de fapt, o fărâdelegă, atît antiumană, cit și antiromânească. Este, cred, de datoria noastră imediată să cerem eliberarea lui Ilie Ilășcu, tocmai în cadrul acestui coloziv, deschis sub auspiciile Asociației Mondiale „Pro Basarabia și Bucovina”.

Chemarea Convenției Democratice din România Miercuri 14 iunie 1995, ora 16.30

Prieten,
Miercuri 14 iunie 1995 se împlinesc cinci ani de la chemarea de către președintele Iliescu a minerilor, care au mărătat pe străzile și în casele Bucureștiului populația pașnică, în scopul de a intimida orice urmă de opoziție și de a strivi delaurile Pieței Universității.

Atunci, cele mai nobile promisiuni ale Revoluției au fost distrușe, iar țara s-a sfîșiat într-o luptă fracțională.

Aceasta continuă și astăzi: între cei ce vor cu adevărat schimbarea și cei ce au dorit să-și îmbrace vechile privilegii într-o formă nouă.

Astfel, cei săraci au devenit înfini mai săraci, în timp ce nomenclatura comunistă și securistă s-a îmbogățit cit nici nu sperase în timpul lui Ceaușescu.

A apărut mafia roșie, iar minciuna, fătămăcia, delincvența și corupția au devenit o politică de stat, care apără și susține această mafie, pe seama nenorocirii noastre de fiecare zi.

Pentru a ne aminti împreună de toate acestea, dar mai ales pentru a dovedi celor care ne conduc forța nemulțurii noastre, **veniți cu noi, miercuri 14 iunie a.c., ora 16.30, în Piața Revoluției.**

Dacă sinteți nemulțurii de viața pe care sinteți obligați să o duceți, nu vă lăsați învinși de indiferență, această ultimă formă a deznădejzii!

Nimeni nu are dreptul să fie nemulțur și indiferent în același timp. Nimeni nu are dreptul să lase pe seama altora propria lui soartă.

A venit vremea ordinii. A venit vremea schimbării.

Ci aventia Democratică din
România
PROPACT
Confederația Sindicatelor
Democratice din România
Organizații Studentești

APEL

al participanților la Colocviul
„De ce nu se face Reîntregirea României”
adresat secretarului general al Organizației Națiunilor Unite

După cum știți, în urma Pactului Ribbentrop-Molotov, Rusia Sovietică a ocupat în iunie 1940 teritoriile românești ale Basarabiei, Nordului Bucovinei și Herței. Ocupație barbară ce a rupt de Țara-Mamă - România - circa 4 milioane de români!

Cum vine asta, domnule secretar general: Germania, vinovată de raptul sovietic de la 1940, se reîntregeste, Țările Baltice, ocupate prin același Pact Ribbentrop-Molotov, devin libere și independente, iar România rămîne ruptă în bucăți?!

Organizația Națiunilor Unite, ignorînd documente de drept internațional, ca: Actul Unirii de la Chishinău din 27 martie 1918; Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920; Convenția româno-sovietică din 3 iulie 1933, prin care se recunoaște explicit apartenența Basarabiei la România; (Garanțiile din aprilie 1939 date de Anglia și Franța privind frontierele României); Documentul R 2.836 din februarie 1944, prin care Departamentul de Stat al SUA se opune anexării de către Uniunea Sovietică a Basarabiei, Bucovinei de Nord și ținutului Herței; Rezoluția senatorilor americani Larry Presler și Jesse Helms din iunie 1991, prin care se sprijină reunirea Basarabiei și Bucovinei de Nord cu România, recunoaște (!) avortarea de către Moscova a zisei Republici Moldova ca un al doilea stat românesc! Or, Țara Românească este una singură - cea dintre Nistru, Tisa, Dunăre și Marea Neagră, cu capitala la București.

Cu ocazia vizitei de anul trecut a Excelenței Voastre la București, i-ați promis lui Nicolae Lupan, președintele Asociației „Pro Basarabia și Bucovina”, că nu vă veți duce la Chishinău. Totuși v-ați dus, recunoscînd astfel existența unui stat-fantomă pe nume Republica Moldova, care este Basarabia, trup din trupul României rupt.

Noi, participanții la Colocviul „De ce nu se face Reîntregirea României?”, protestăm contra recunoașterii de către ONU a aberantei Republici Moldova și cerem restabilirea pe cale pașnică a frontierelor românești de la 1939!

Apel către ambasadele de la București

Doamnelor și Domnilor,

După cum probabil știți, în ziua de 2 iunie 1992, la Tiraspol, a fost arestat românul **Ilie Ilășcu**. Arestat și apoi condamnat la moarte pentru „crime” pe care nu le-a săvîrșit.

O fărâdelegă strigătoare la cer, contra căreia au protestat vehement oameni și instituții din lumea întregă. Mai mult: 5.600.000 de români din 25 de țări l-au propus pe Ilășcu la Premiul European pentru Drepturile Omului pe anul 1995. Premiu ce n-ar fi exclus să i se confere în a doua jumătate a acestei luni.

În urma acestor proteste, inchiזורii ruși de la Tiraspol și Chishinău nu mai îndrăznesc să-i aducă sentința de moarte la îndeplinire. Haini însă cum sînt, ei au ales o formă de exterminare mult mai penibilă: torturi fizice și psihice, simulări de execuție, infometare, lipsă de căldură și lumină, lipsă de asistență medicală și alte forme medievale de mortificare lentă.

Ca rezultat, forțele fizice li părăsesc zi de zi: se ridică cu greu, se deplasează tot mai anevoie prin celulă, nu vede, are dureri permanente de cap, de ochi, li tremură obrazul drept etc.

Doamnelor și Domnilor,

Vă implorăm, plînă nu e prea țirziu, să intervenți pe lângă Guvernele Țărilor Dumneavoastră, rugîndu-le din partea noastră să facă tot ce le stă în puteri pentru a se pune capăt acestei injustiții anacronice civilizației umane prin eliberarea imediată din Inchiזורă a martirului **Ilie Ilășcu**.

Participanții la Colocviul „De ce nu se face Reîntregirea României?”, ținut de Asociația Mondială „Pro Basarabia și Bucovina” la București în zilele de 10 și 11 iunie 1995

11 iunie 1995, Aula Facultății de Drept

Pentru conformitate, NICOLAE LUPAN